

חודש אלול תשע"ט – העצות לעורר רחמי שמים ולזכות בדין

1. **כתר שם טוב קמה:** רוב ענוותנותו של האדם גורם שנתרחק מעבודת ה', שמצד שפלותו אינו מאמין כי גורם על ידי תפלתו ותורתו שפע אל כל העולמות. שאילו היה מאמין זה כמה היה עובד ה' בשמחה וביראה מרוב כל והיה נזהר בכל אות ותנועה ומלה לאומרה כדקא יאות.

ליקוטי מוהר"ן סימן קיג: שמעתי בשם הבעש"ט כי קודם גזר דין ... מטעים את האיש עצמו ושואלים אותו על כיוצא בו, והוא פוסק הדין, ואזי נגמר הדין. כמו שמצינו בדוד המלך ע"ה בבוא נתן הנביא וסיפר לו מעשה האורח וענה 'חי ה' ואזי נפסק הדין על דוד כאשר יצא מפיו. וזהו 'ונפרעין מן האדם מדעתו', כלומר ששואלין דעתו, ואעפ"כ הוא 'שלא מדעתו' כי אינו יודע שהדין עליו ... ולכן צריך ליזהר מאד שלא לגמור הדין [על אחרים] עד שישנה וישלש כי הוא סכנת נפשות.

ליקוטי שיחות ו/286: אינו מובן כלל למה זקוקין בב"ד של מעלה לפס"ד של האדם וכמעשה נתן ודוד? אלא מאחר שכל נשמה היא חלק אלקה ממעל ... אין שייך שהמלאכים הכי עליונים תהיה להם שליטה על איש ישראל, ולכן כל זמן שהוא עצמו אינו פוסק דינו א"א למישהו לפסוק דינו ... ומכנה"ל הוראה יסודית בעבודת האדם: [מצד אחד] גודל ותוקף פגם החטא ... [ומצד שני] שלא להתפעל מכל הדברים המונעים ומעכבים, כי כל אחד מישראל ... הוא מושל ושליט על ענייני העולם.

ליקוטי שיחות ב/396: במילה 'אלול' נרמזים כל שלוש הקווים של תורה, עבודה וגמילות חסדים: אלול ראשי תיבות 'אנה לידו ושמתי לך', שזה הולך על קו התורה, משום שהתורה היא מקלט מהיצר הרע. אלול ראשי תיבות 'אני לדודי ודודי לי', שזה הולך על קו העבודה, תפילה [עבודה שבלב]. ואלול ראשי תיבות 'איש לרעהו ומתנות לאביונים', שזה הקו של גמילות חסדים.

2. **בראשית טו:** ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה. שמות יב: ומושב בני ישראל אשר ישבו במצרים שלשים שנה וארבע מאות שנה. בראשית מב,ב: רדו שמה ושברו לנו משם - רש"י: 'רדו שמה' – רמז למאתיים ועשר שנים שנשתעבדו למצרים.

ליקוטי שיחות טו/9-408: כל פרטי העבודה בגלות מצרים קיימים גם באופן רוחני בלימוד התורה. ולכן בשעה שיהודי יגע בעבודה הקשה של לימוד התורה, הוא יוצא ידי חובת העבודה הקשה של גלות מצרים ואינו צריך לעשותה בגשמיות... אולם לאחר סיום התקופה הראשונה, שנעשה חסר ביגיעה בתורה – התחיל שעבוד מצרים כפשוטו.

3. **ברכות לא:** כמה הלכות גדולות אפשר ללמוד מחנה: 'היא מדברת על לבה' - מכאן למתפלל שיכוון לבו. 'רק שפתיה נעות' - מכאן שיחתוך בשפתיו. 'וקולה לא ישמע' - מכאן שאסור להגביה קולו.

ליקוטי שיחות כט/182: צריך ביאור: עניין התפילה נאמר בתורה כמה פעמים, החל מתפילת אברהם על אבימלך, תפילת העבד למצוא את רבקה, ובעיקר: תפילת יצחק ורבקה על אותו עניין עיקרי של לידת ילדים, כיצד יתכן שהמקור של הלכות תפילה הוא דווקא מתפילת חנה שהיא בחלק הנביאים? ... אלא תפילת חנה היא 'ונתת לאמתך זרע אנשים' וביארו בגמרא: 'זרע ששקול כשני אנשים' – משה ואהרן, זאת אומרת שלא ביקשה רק ילדים אלא ילדים צדיקים, ולא רק ילדים עם פוטנציאל להיות צדיקים אלא לילד שיוולד צדיק בפועל כפי שמבטיחה להקדיש אותו לבית ה' כל ימי חייו. וכך אירע בפועל ... וכל זה הוא בניגוד לכללים שקבע הקב"ה בתורתו, שמלאך ההיריון שואל 'טיפה זו מה תהא עליה', אך 'צדיק ורשע לא קאמר', משום ש'הכול בידי שמים חוץ מיראת שמים'.

4. **דרשת הרמב"ן לראש השנה:** היאך פסק רבי יוחנן ... שצדיקים גמורים נכתבים ונחתמים לאלתר לחיים [בימי הדין] ... והרי רבותינו מהפכים קערה זו ואמרו (קידושין ט,ב) כי מי שזכויותיו מרובים מעונותיו מריעים לו (בעולם הזה, לנקותו מעונותיו ויטול שכרו שלם בעולם הבא)... וכן אמרו כי מי שעונותיו מרובים מזכויותיו - מטיבים לו (בעולם הזה, לשלם שכר מצוותיו ולטורדו בעולם הבא)?

פירוש המשניות להרמב"ם ריש פאה: כשיעשה האדם המצות המיוחדות לנפשו, מה שבינו ובין בוראו - יגמלהו הקב"ה לעולם הבא. אבל כשיעשה המצוות בתועלת בני אדם ... ימצא טובה גם בעולם הזה בעבור שנהג מנהג הטוב בין בני אדם ... וינהגו אחרים כמנהגו ויקבל שכר כמו כן.